

Kvinnor för fred

Foto: Benita Eklund

Solidaritetshuset pyntades i fredens tecken med banderoller från 1980-talet till i dag och ett flertal av KFFs utställningar.

Foto: Anna Andersson

Sylvia Rönn, Lena Angviken, Inga Palmér och Susanne Gerstenberg visar upp Kvinnor för freds nytryckta tygkassar.

40 år av fredsarbete

I början av mars hölls Kvinnor för freds årsmöte i Stockholm, samt en fest för att fira KFFs 40-års jubileum.

Nya och gamla medlemmar kom från hela landet för att fira det långa arbetat för fred och nedrust-

ning. KFF kommer under 2019 arbeta för en fortsatt kamp mot kärnvapen.

Just nu pågår arbetet med att skriva en remiss till Lars-Erik Lundins enmansutredning "Utredning av konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen om för-

bud mot kärnvapen". Utifrån diskussioner om KFFs kommande verksamhet togs ett uttalande av årsmötet Förbud kärnvapen!

Den 27 februari bjöds KFF in till UD för att lämna över vår namninsamling (med 4 655 namnunderskrifter), med uppmaningen att

Sverige ska ratificera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

Tack till alla som har engagerat sig och samlat in namn och tack alla ni som har skrivit på. Nu fortsätter vi arbetet med den viktigaste fredsfrågan – ett förbud mot kärnvapen!
Anna Andersson

Foto: Anna Andersson

Överlämning av namninsamlingen med uppmaningen att Sverige ska ratificera kärnvapenkonventionen, med 4655 namnunderskrifter.

Foto: Anna Andersson

Cilla Svane och Ingegerd Municio från Kvinnor för fred Stockholm framför Utrikesdepartementet med KFFs banderoll "säg nej till kärnvapen".

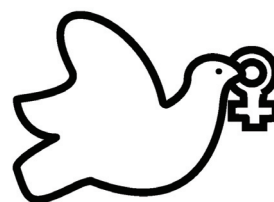
Sverige måste skriva under FN-konventionen mot kärnvapen!

Kvinnor för Fred bildades för 40 år sedan som en protest mot kärnvapen. Nästa år är det 50 år sedan FN tog beslut om ett Icke-spridningsavtal. Kärnvapenstaterna förband sig att minska sina arsenaler med målet att nå en kärnvapenfri värld.

Vad har det blivit av det löftet? I dag finns nio kärnvapenländer som hotar hela mänsklighetens

överlevnad. Visserligen har antalet stridspetsar minskat. Men vapnen har moderniserats och blivit betydligt effektivare.

2017 antog FN en resolution om ett förbud mot kärnvapen. Sverige deltog aktivt och röstade för förslaget. Nu gäller det att Sverige skriver på konventionen!
Uttalande från Kvinnor för Freds årsmöte den 2 mars 2019

I ett samarbete med Fria Tidningen ger Kvinnor för Fred denna vecka ut sin medlemstidning. Den kommer ut fyra gånger om året. Ansvarig utgivare är Susanne Gerstenberg. Redaktör är Anna Andersson.

Kvinnor
för fred

Miljö och fred hör ihop – Inger Holmlund 1927-2019

Den 29 januari gick Inger Holmlund hastigt ur tiden. Hon efterlämnar sin man Werner Bauer och barnen Lotta, Suzanne, Britt och Joakim från sitt tidigare äktenskap.

I mitten av november 2018 försökte jag få tag i Inger telefonledes för att be henne skriva ner några Kvinnor för fred-minnen inför KFFs 40-års jubileum. Hon var inte hemma.

– Inger är på något möte. Hon vill ju rädda världen, svarade hennes Werner lite uppgiven men med en varm ton i rösten.

Hon ville inte berätta i telefonen, inte heller skriva på datorn ("det tar för lång tid"). Jag fick ett handskrivet brev där hon sammanfattar sitt omfattande och mångåriga fredsengagemang. Miljö och Fred hörde ihop för henne.

"Nu gäller det att vinna eller försvinna. Alla människor kan skapa fred! Militarismen ska bort. Vår uppgift!", stod det på en liten extralapp som Inger hade stoppat i samma kuvert.

Inger Holmlund från Kvissleby bodde på 1970-talet i Sundsvall. Där och i Umeå drev hon sedan 1966 butiken Ofelia med Marimekkokläder och mycket finskt konsthantverk. Livet vändes helt när hon hade läst Alva Myrdals "Spelet om nedrustningen" från 1976.

Jag började läsa på Härnösands folkhögskola för att utbilda mig som miljörådgivare, minns hon i brevet. Särskilt nämner hon den 23 augusti 1979, demonstrationen mot kärnkraft inför folkomröstningen i mars 1980, en stor dag för oss i Sundsvall och på flera platser i Sverige. KFF enades om Nej till kärnkraft, gick ihop med Centern och Vänsterpartiet och blev 1 000 personer på demonstrationen.

Inger slutade med sina butiker samma dag som linje 3 förlorade i kärnkraftsomröstningen, 23 mars 1980. Hon fick arbete på Almåsa kursgård i Västerhaninge och blev styrelseledamot i Framtiden i våra händer, FiVH. Sin lediga dag i veckan tillbringade hon med arbete hos FiVH och KFF. Hon gick med i de tre stora fredsmarscherna som ägde rum på initiativ av nordiska kvinnor, 1981-1983, Köpenhamn-Paris, Stockholm-Minsk och Stockholm-Washington. Mar-

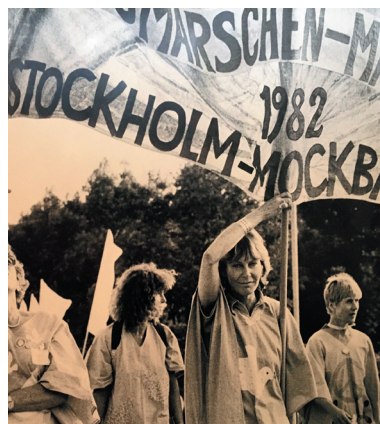
schernas budskap var Nej till kärnvapen i öst och väst och i världen samt Ja till nedrustning och fred. Marschernas djupaste mål förverkligades, kontakt med människorna längs vägarna i en gemensam protest mot kärnvapen. För Inger fortsatte protesterna både på hemmaplan och internationellt.

"Vi sov över på vinternätter och protesterade mot kalla kriget och alla kärnvapen. Hade telefonkedjor och var snabbt på plats. Små möten och stormöten med 50-100 personer. Mötet i England var med Greenham Common 83 där kärnvapen stationerades". I 19 år, till 2000, höll fredsrorelsen på att blockera området. 1984 var Inger där under en sommarmånad.

På 1990-talet tillbringade Inger och Werner sex år i Kenya. De arbetade med ett miljöprojekt vid Victoriasjön. Om den tiden skrev Inger ett brev till medlemmarna i Framtiden i våra händer i augusti förra året:

"Jag var ordförande i Framtiden i våra händer i mitten på 1980-talet. Då bildades Framtidsskogen och Framtidsjorden. Tillsammans med vår Anna Horn skapade vi ett trädplanteringsprojekt vid Victoriasjöns strand i Kenya. Under sex år byggde Werner Bauer och jag en kursgård på ekologisk grund. Träd, grödor, vatten, utbildning och när vattenhyacinterna svämmade över blev det även flätat hantverk av växterna (tillägg: Inger startade kvinnliga hantverksskollektiv i byarna).

Kostnaderna betalades med insamlade medel, försäljning av trädfoto och Sidabidrag. Kursgårdens blev självförsörjande. Med solenergi pumpades vatten från sjön och renades i fem steg. I dag

På fredsmarschen till Minsk 1982.

står byggnaderna kvar och de stora smidesgrindarna med FUTURE IN OUR HANDS, men innehållet är inte det samma. För er som planterade träd vill jag tala om att det blev mer än tre miljoner i 50 byar. Då behövdes vatten! 70 stycken regnvattentankar byggdes på kyrkor och tak med stora ytor.

Jag trodde inte att klimatkatastrofen skulle komma under min tid. Jag är övertygad om att just vi som vet orsaken som har kunskapen och kan samarbeta är den rörelse som kan skapa fred och ett säkrare och hållbarare samhälle. Viken utmaning vi står inför! Vi drar igång med studiecirklar snart. Lars Ingelstam har just kommit med en passande bok Svensk säkerhetspolitik för Fred. FNs hållbarhetsmål som alla FN länder också arbetar med den tar vi sen eller tvärtom eller bättre förslag".

Efter tiden i Afrika återvände Inger och Werner till Sverige, till Hudiksvall och de senaste åren till Stockholm.

Den 21-23 september 2007 tog Inger initiativet till Budkavlen på Forsa folkhögskola i Hudiksvall, en kampanj genom alla Sveriges kommuner för att sprida information till media och allmänheten om nödvändigheten att förhindra ett kärnvapenkrig. Detta skulle gå av stapeln inför översynen av NPT-avtalet i New York i maj 2010. Det är av yttersta vikt att den medborgerliga opinionen underifrån sätter tryck på våra blivande delegater att åstadkomma en konkret handlingsplan för avrustning, skrev Inger i KFF-tidningen 4/2009, endast genom en stark medborgerlig rörelse och tryck från media kommer politikerna att agera. Inger for runt med Werner och besökte de

flesta kommuner i Norrbotten och Hälsingland ända ner till Stockholm för att stödja föreningar och politiska partier de hade tagit reda på. Meningen var att hålla en manifestation i varje stad med tal, sång och namninsamling och med ett upprop till Sveriges regering att arbeta fram en konkret handlingsplan inför NPT-avtalet. Sveriges folk kräver en Kärnvapenfri värld, var devisen.

Inger pratade ofta på träffar och seminarier om boken "En ny jord – ditt inre syfte" av Eckhart Tolle från 2005. Tolle visar på en radikal förändring av vårt medvetande, från nuvarande identifikation med egot till ett helt nytt sätt att se vilka vi är. Detta var även Ingers övertygelse, hon menade att vi nu i fredsrorelsen måste ta vårt ansvar genom FNs hållbarhetsmål.

På senare år blev Inger aktiv inom Klimat-Sverige. Inför Klimatmatriksdagen i maj 2018 lade hon motionen 144 tillsammans med Anders Axner, freds- i stället för försvarsbudget: "Vi vill att resursanvändningen i försvarsbudgeten radikalt omfördelas så att 20 procent av kommande försvarsbudget används till direkt fredsskapande åtgärder. Avsikten är att år från år minska försvarsbudgetens utgifter för militär och krigsmateriel så att försvarsbudgeten övergår till att vara en fredsbudget". Genom att satsa direkt på fredsskapande åtgärder minskar vi risken för krig och konflikter, ansåg Inger.

Vi var så glada över att Greta Thunberg har fått hela världens ungdomar att agera och att hon fått sådana framgångar med sitt budskap om klimatförstörelser, minns Gun-Britt Mäkitalo, KFF Kiruna från sitt sista samtal med Inger i mitten av januari. Vi ska kämpa vidare i Ingers anda, bekräftar Gun-Britt. Med Ingers ord: "Militarismen ska bort. Vår uppgift".

Utmärkelser: Inger fick Läkare mot Kärnvapens första fredspris på Hiroshimadagen den 6 augusti 2009 vid den årliga minnesstunden i Storkyrkan i Stockholm.

Inger har också fått Antiatoms diplom och blivit FN-förbundets hedersledamot i styrelsen Gävleborgstad 18 oktober 2014.

Susanne Gerstenberg

Foto: KFF

Vi ska kämpa vidare i Ingers anda.

KG Hammar drog stor publik till sin föreläsning: "Militären rustar upp – är det så vi undviker krig?".

Den 30 januari arrangerade KFF Skåne, Svenska freds Malmö/Lund och Lunds stadsbibliotek ett seminarium i den fullsatta "Atriumgården".

Upprustning leder inte till fred

KG Hammar höll en drabbande föreläsning både i Tomelilla och Lund om hur vi i dag tenderar att tänka på fred ur ett makt- och underkastelseperspektiv och vad de första kristna under flera hundra år lade i freds-begreppet.

Föreläsningen avslutade seminarieserien "Gemensam säkerhet" finansierad av Folke Bernadotteakademien som Kvinnor för fred drivit som projekt under 2018 och som Ingela Mårtensson inledde kvällen med att berätta om. Seminariet i Tomelilla arrangerades i samarbete med nätverket Kvinnor (och män) för fred Ystad Österlen och Österlens Folkhögskola och seminariet i Lund arrangerades i samarbete med Kvinnor (och män) för fred Malmö/Lund, Svenska freds Malmö/Lund och Lunds stadsbibliotek.

KG Hammar inledde med att ifrågasätta tanken att man kan rusta till fred. Man kan tänka på fred på två sätt, ett ömsesidigt fredligt (fred-lik) förhållande mellan människor eller att fred bestäms av den starkare parten på den andres villkor.

Betydelse av "fred" och "frid"

"Pax Romana" kallas tiden då romarriket upprätthöll freden genom att utvidga sitt rike och betvinga andra länder. Motsatsen är det hebreiska ordet "Shalom" som betyder att känna sig

tillfreds, vara trygg. Detta ord är för övrigt en del av namnet på staden Jerusalem, "fredens stad", ett namn som tyvärr inte passar så bra in på situationen i dagens Jerusalem. KG Hammar tog också upp en annan intressant aspekt av ordet "fred" i Bibeln. Inom svensk kristendom skiljer man på begreppen "fred" = ett yttre politiskt och geografiskt tillstånd och "frid" = det inre, andliga tillståndet. Kyrkan sysslar med friden och det sekulära samhället med freden. I den bibliska grundtexten använder man samma ord för dessa två begrepp. Likadant är det i latinet och i många andra språk, till exempel engelskan. Det är en intressant tanke, att den svenska bibelöversättningen påverkat den svenska synen på ansvaret för att upprätthålla fred. Språkets makt över tanken.

Rädsla är drivkraften i imperiebygget, exempelvis Israels annektering av landområden för att öka sin trygghet.

Fred skapas där rättvisa finns

Under den kristna kyrkans första 300 år användes inget våld, det var förbjudet. Men småningom smittade Roms våldsstyre även kyrkan, man började tala om det "rättfärdiga kriget". Det fanns strikta regler för hur kriget skulle föras: bara som försvar och av yrkessoldater mot varandra, inte bruka mer våld än nödvändigt och krig sågs som sista utväg i en konflikt.

I FN-stadgan återfinns många av dessa tankar; på FNs högkvar-

ter står det just Shalom på väggen. Fortfarande försöker krigförande länder i dag att rättfärdiggöra sina aggressioner mot andra stater som "försvar", jämför invasionen av Afghanistan.

Fred skapas där rättvisa finns, där människor känner sig trygga och kan planera framtiden för sig själva och sin familj. Säkerhet med varandra inte mot varandra. Militarismen har ändrat på detta och låter förstå att säkerhet nås genom vapen, att bli starkare än fienden eller att man litar sig med en starkare part för eget skydd. Mot detta synsätt presenterar media ingen alternativ bild! Annekteringen av Krim blev start för militär rustning, men utan diskussion. Att "folk" i ett land blir fiende är politiska beslut! Nato driver vidare tanken som finns i Pax Romana, det vill säga att vara starkast och erbjuda andra sitt beskydd.

Om vapen kunde skapa fred

Att producera, äga och använda avancerade vapen är bland det mest prestigefyllda som finns. Vapen säljs under täckmantel av säkerhet. Jämför Sydafrika som köpte svenska Jas-plan för att "ha" dem men utan att det fanns något hot utifrån. En nutida tanke är att alla hot mot samhället ska lösas med militära medel. Om vapen kunde skapa fred borde Mellanöstern vara det fredligaste området i världen, påpekade KG Hammar. Inget annat område på jorden är så proppfullt av vapen. Han hänvisade också till en rapport från

Svenska Afghanistankommittén, som utvärderat de svenska militära insatserna i Afghanistan. Av icke-våldsaktionerna hade 56 procent gett ett lyckat resultat, medan de operationer som använde våld bara kunde uppvisa 23 procent positiva resultat.

Nu finns det fler potentiella terrorister i världen än före attentatet mot World Trade Center. Varje angrepp som drabbar civilbefolkningen genererar hundratal potentiella terrorister som vill hämnas eller slå tillbaka i blind förtvivlan. USA har bidragit till den stora mängden vapen som finns i världen att använda för eget bruk eller att utrusta andra grupper för att få hjälp att nå sina syften.

Religioner korrumpas lätt

KG Hammar konstaterade, att alla religioner tyvärr lätt korrumpas av makten och att makthavare på många håll i världen nu använder religionen för att få bekräftelse för sina maktanspråk.

Att upprustning inte bara är Ingela Mårtenssons eller KG Hammars väg till fred utan också den samlade publikens stod klart under de samtal som följde. Likaså ansåg de församlade att konventionen ska undertecknas, vilket bevisades av antalet signaturer på de namnlistor som småningom ska överlämnas till regeringen.

Det sammanlagda deltagarantal i Skåne översteg 200 personer.

Lena Angvikén

Jea Jonsson

Ingall Ek

Foto: Siri Wallentén

"Vi skulle ha spelat Lysistrate", en pjäs av Stina Oscarson.

Vårens teaterturné

Tack vare stöd från Jämställdhetsmyndigheten och samarbetspartner Gigafon tar vi oss ut på teaterturné igen med Stina Oscarsons pjäs "Vi skulle ha spelat Lysistrate". Missa inte den högaktuella och banbrytande föreställningen som handlar om kvinnorna i fredsrörelsen. En hyllning till alla de kvinnor som kämpat för fred genom tiderna och inte fått ta plats i historieböckerna.

"Den historia jag och många andra fått berättad för oss i skolan handlade mest om kungar och krig," säger Stina Oscarson, "trots att mänsklighetens stora segrar nog snarare drivits fram av kvinnor som arbetat för fred."

Ur Per Hellgrens recension i

Kuriren: "I en serie tablåer varvat med komiska musiknummer spelas snabba scener upp om svidande kvinnoöden i skuggan av män och krig. För att slutligen landa i samtidens punkfeminism med ryska Pussy Riot som med furiös energi rockar loss iförda färgglada rånarluvor för att i domens timma utbrista: Känn frihetens doft tillsammans med oss!"

Föreställningar:

- Laholms Teater, onsdag 3 april klockan 19.00. I samarbete med Laholms kommun och FN-föreningen.
- Föreställning i Simrishamn, torsdag 4 april klockan 19.00. Platsinformation hittar du på vår hemsida.

Protokoll från Samlas möten: Kvinnor för fred består av självständiga lokalgrupper som sinsemellan utser representanter till Samla, vilket är organisationens styrgrupp som träffas 4 gånger per år. Samlas medlemmar ska spegla medlemmarnas spridning i landet. Är du intresserad av att ta del av Samlas mötesprotokoll? Om svaret är ja, kan du som KFF-medlem anmäla ditt intresse till info@kvinnorforfred.se eller 08-667 97 27 för att fortsättningsvis få protokollen skickade till dig.

Kvinnokamp för fred – en vandringsutställning

Ett inslag i att Kvinnor för fred firar 40-årsjubileum är en vandringsutställning med ett urval av Helga Henschens (1917-2002) slagkraftiga teckningar som lyfter fram KFFs budskap för fred och mot kärnvapen, vapenproduktion och vapenexport. Utställningen är gjord i samarbete med Helga Henschens Vänner. Om du är intresserad av att visa utställningen i din hemort så kan du ta kontakt med Kvinnor för freds kansli.

Om Kvinnor för freds första år skrev Bibbi Steinertz 2007 nedanstående för en planerad Helga Henschens-bok som aldrig blev av.

"Vid 1970-talets mitt blev många kvinnor aktiva i olika kvinno- och fredsorganisationer – en av dem var Helga Henschens som genom föreningen Kvinnokultur, vars medlemmar i huvudsak utgjordes av kvinnliga kulturarbetare, blev aktiv i bildandet av organisationen Kvinnor för fred eller, som den då hette, Kvinnokamp för fred.

De flesta kvinnor som under denna tid valde att aktivt arbeta för fred hade fortfarande en levande länk bakåt i tiden till alla som gått före i fredskampen – Fredrika Bremer, Ellen Key, Elin Wägner, Alva Myrdal – alla klara förebilder. Samma brinnande intresse och känsla som de som en gång kämpade för kvinnors rösträtt, mot krig och för fredliga konfliktlösningar, präglade också Helga Henschens som med sina uttrycksfulla teckningar och sitt aktiva deltagande i fredsrörelsen själv blev en förebild för den grupp kvinnor som började synas och höras i debatter och demonstrationer.

Foto: Helga Henschens

jade synas och höras i debatter och demonstrationer.

Hennes teckningar och affischer, som hon så generöst och utan kostnader delade med sig av, finns fortfarande kvar som en stor och ovärderlig skatt. Fortfarande finns också Helgas logotype, från 80-talet, på Kvinnor för freds tidning där den förblivit symbolen för kvinnors fredskamp".

Helga Henschens finns fortfarande med i fredskampen – genom sina underbara bilder och texter – men också som en levande, lysande förebild för oss alla.

Kvinnor för fred

- Bildades 1978 och är partipolitiskt och religiöst obunden.
- Anordnar kunskapsseminarier om bland annat kärnvapen, vapenexport och kränkningar av mänskliga rättigheter.
- Ger ut rapporter, böcker och häften.
- Påverkar regerings- och riksdagspolitiker genom uppvaktnings och skrivelser.
- Har planerat och deltagit i flera stora internationella fredsmarscher och kvinnokonferenser
- Arrangerar och deltar i demonstrationer.
- Håller i internationella kvinnoprojekt för fred och demokratisering i Israel/Palestina, Irakiska Kurdistan och Västsahara.
- Samarbetar med KFF i Norden, Nederländerna och Schweiz.
- Arbetar aktivt för FN:s resolution 1325 – för att öka kvinnors deltagande i konfliktförebyggande och fredsbevarande arbete.
- Stöder OSSE:s arbete med konfliktlösning utan vapen.
- Stöder organisationer som arbetar mot hedersrelaterat våld.

Vill du bli medlem och stötta fredsarbete och kvinnors rättigheter lokalt och globalt?

Årsavgiften är 170 kronor, som stödmedlem betalar du endast 100 kronor per år. Sätt in pengarna på bankgiro 768-6066. Glöm inte att ange namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Läs mer om vårt arbete på www.kvinnorforfred.se.
Adress: Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm
Telefon och fax: 08-667 97 27, mobil 076-117 97 27
E-post: info@kvinnorforfred.se